

Zer eta non erosi?

- Sekuentzia honetan denda zaharrez eta salerosteko moduez arituko gara, podcast batean esandakoetatik abiatuta.
- Ahozkoaren ulermena, lexikoa eta iritzien adierazpena landuko ditugu, baita baldintza erreala ere.

Adimen artifizialak sortutako irudia

Entzun aurretik

1. Erosi, baina non?

TALDEAN

Elkartu lauko taldeetan, eta egin solasaldia galderei erantzuteko.

Zein dendatan egiten dituzue erosketak?

Zer baloratzen duzue gehien denda batean?

Gaian sartzeko, bete taula eta, talde txikian, komentatu nolako ohiturak dituzuen eta zergatik.

	Denda txikietan	kanpoaldeko saltoki handietan	Interneten
0.	Fruta		
1.	_____	_____	_____
2.	_____	_____	_____
3.	_____	_____	_____
4.	_____	_____	_____
5.	_____	_____	_____

BAKARKA

2. Lexiko interesgarria ikasiko dugu

Elkartu hitzak eta definizioak.

Bezeroa	Urduritu, kezkatu.
Saltokia	Humanitatea, giza izaera.
Arreta	Egiteko modu tradizionalak erabiltzen dituen.
Aztoratu	Erabat, leporaino.
Mukuru	Diruaren edo beste zerbaiten truke ondasun, zerbitzu, produktu edo ideia bat jasotzen duena, eroslea.
Gizatasuna	Aditasuna, atentzioa.
Eskola zaharrekoa	Salmentarako prestaturik dagoen tokia da, hala nola dendak...

Ariketa zuzentzeko, alderatu zure erantzunak taldeko gainerako kideekin, eta saiatu zalantzak argitzen. Erantzun zuzenak 10. orrialdean daude.

BAKARKA

3. Hitz bakoitza, dagokion tokian

Erabili aurrez ikasitako lexikoa testuko hutsuneak betetzeko.

Gaur egun, jende askok nahiago du _____ bidez erosi, baina badaude oraindik TIP TOP SHOES eta antzeko _____; bertan, _____ zaintzen dute eta _____ handiz tratatzen dute. _____ saltzaileak gero eta gutxiago daude, eta ez ditugu behar bezala baloratzen. Izan ere, nahiago dugu azken modeloa jantzi, merkea izatea eta produktua etxeko ateraino ekartzea; gainera, saltoki handiak egoten dira _____.

bezeroa
mukuru beteta
eskola zaharreko
saltokiak
arreta
Internet

Ariketa zuzentzeko, alderatu zure erantzunak taldeko gainerako kideekin, eta saiatu zalantzak argitzen. Erantzun zuzenak 10. orrialdean daude.

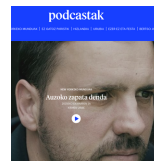
BAKARKA

Entzun bitartean

4. Zer kontatu digute irratsaioan?

Entzun arretaz *New Yorkeko munduak* podcastaren “Auzoko zapata-denda” atala, eta erantzun galderei.

[New Yorkeko munduak](#)

1. Zer da Tip Top Shoes?

- a) Zapata-denda zaharra da, bezero faltan dagoena.
- b) Online zapata-denda modernoa da, famatua.
- c) Aspaldiko zapata-denda da, oraindik zabalik dagoena.

2. Zergatik gustatzen zaie auzokoei Tip Top Shoes dendara joatea?

- a) Zapata merkeak eta hainbat markatakoak saltzen dituztelako.
- b) Arreta pertsonal ona jasotzen dutelako.
- c) Interneten erosteko aukera ematen dutelako.

3. Nolakoak dira dendariak?

- a) Gazteak eta teknologiazaleak.
- b) Adin batekoak eta aspaldi bezala lan egiten dutenak.
- c) Langile kontratatu berriak dira.

4. Zer egiten dute dendariak lehen-lehenik?

- a) Zein zapata-marka nahi duzun galdetu.
- b) Zapata zabalak atera, badaezpada.
- c) Bezeroaren oina nolakoa den aztertu.

5. Zer esaten dute zapatak ez badira oinarentzako egokiak?

- a) Ez dizutela gomendatzen erostea.
- b) Beherapena egingo dizutela.
- c) Ezer ez, ez diote horri begiratzen.

6. Zer-nolako giroa sumatzen da dendan?

- a) Hotza, asko saldu nahi dutelako.
- b) Estresagarria, bezero asko dabiltzalako.
- c) Hurbila, bezeroa ezagutzen dutelako.

Adi! Jarduerak hurrengo orrialdean jarraitzen du.

Entzun bitartean

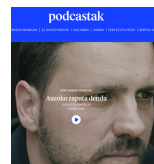

BAKARKA

7. Nola bizi dute bezero batzuek zerbitzua?

- a) Eroso, oina ukitzea ez delako arraroa.
- b) Urduri jartzen dira oina ukitzean.
- c) Haserretu egiten dira oina ukitzen badiete.

New Yorkeko munduak

8. Zein da testuaren mezu nagusia?

- a) Online erostea erosoagoa eta merkeagoa da.
- b) Denda txikiek arreta pertsonalizatua eta kalitatezkoa eskaintzen dute.
- c) Ez du merezi denda zaharretan erostea, modernoetan hobe da.

Ariketa zuzentzeko, alderatu zure erantzunak taldeko gainerako kideekin, eta saiatu zalantzak argitzen. Erantzun zuzenak 10. orrialdean daude.

5. Laburpena

Entzun berriro *New Yorkeko munduak* podcastaren atala, idatzi laburpena eta gaiari buruzko iritzia, labur-labur.

[illegible]

Ariketa zuzentzeko, alderatu zure laburpena beste ikaskide batzuenekin, eta saiatu ideia nagusiak adosten.

BAKARKA

6. Erreparatu hizkuntza-edukiei

Erreparatu arretaz podcastean aipatutako esaldi hauei, eta erantzun galderei.

- “... oin estua izanez **gero**, marka jakin bat (ekarriko dizute)”
- “... zure oinari gaizki **badatorkio**, ez erosteko esango dizu dendariak”

1. Zer adierazten dute letra lodiz dauden hitzek?
2. Egoera hipotetiko ala erreal baten aurrean gaude? Egoera horiek gertatuko dira, ala agian ez?

Erantzun zuzenak 10. orrialdean daude.

Entzun ondoren

7. Gramatika-detektibeak

Segidan, elkartu hiruko taldetan, aztertu esaldiak eta atera ondorioak galderei erantzunda. Ondoren, zuzendu ariketa talde handian.

1. Oin zabala **badin baduzu**, marka jakin bat ekarri**ko** dizute.
2. Zapatak handiegia **badira**, ez erosi.
3. Zapatak estuak izanez **gero**, ezingo **zara** ondo ibili.
4. Denda txikietan erosi **ezean**, itxi egin behar**ko** dituzte.
5. Orain zerbait egiten **ez** badugu, gero beranduegi izango da.
6. Denda txikiak itxi**z gero**, autoa behar**ko** dugu erosketak egitera joateko.
7. Zapata egokia aukeratu **ezean**, okertu egingo **zaizu** pausoa.
8. Interneten erosteari **uzten ez badiogu**, kutsadura gero eta handiagoa izango da.

Ondorioak ateratzeko galderak:

- Zein bi zatitan banatzen da esaldia?
- Non jartzen da **ba-** edo **baldin ba-** partikula? Zer adierazten dute?
- Non azaltzen da **-go/-ko** aspektu-marka? Eta **-tzen**?
- Zer adierazten du **-z gero** partikulak? Eta **ezean** partikulak?
- Nola egiten dira ezezko esaldiak?
- Zer forma gramatikal dira parekoak baldintza erreala adierazteko?

Erantzun zuzenak 10. orrialdean daude.

GRAMATIKA- AZALPENAK

BALDINTZA ERREALA

Hiru baldintza-mota daude: erreala, hipotetikoa eta iraganekoa. Guk baldintza erreala aztertuko dugu. Erreala esaten zaio ekintza errealak edo gertagarriak adierazten dituelako, egiazko ekintzak.

Baldintzako esaldietan **bi zati** bereizten dira: **BALDINTZA** (aditzak **BA-** edo **BALDIN BA-** darama) eta **ONDORIOA**. Ez dute beti zertan ordena horretan azaldu.

Baldintza

Aditz nagusia **-T(Z)EN + BA-aditz laguntzailea** (indikatioa)

Eguraldi ona egiten badu...

Ondorioa

Aditz nagusia **-KO/-GO + aditz laguntzailea** (indikatioa)

... hondartzara joango gara

ADI ezezkoen ordenari!

Badakigu **ezezko esaldiak egiteko aditz laguntzailea aurreratu** egiten dugula:

Gorritz jantzita etorri naiz.
Ez naiz etorri gorritz jantzita.

Baina, kasu honetan, ezezkoak egiteko honela jokatuko dugu:

Aditz nagusia **-T(Z)EN + EZ** BA-aditz laguntzailea
 (EZ partikula **aditz nagusiaren eta laguntzailearen artean** jarriko dugu)

Afaria egiten BAduzu, hobeto.
*Afaria egiten **EZ** BAduzu, hobeto.*

ZUBIRI Ilari eta Entzi, *Euskal gramatika osoa*. 2000, Didaktiker.

Irakasleak gramatika-azalpenak emango ditu, eta ikasleen zalantzak argituko.

GRAMATIKA- AZALPENAK

BALDINTZA ERREALA EGITEKO BESTE BI EGITURA

- Z GERO, baiezkoak egiteko

Egitura hau ere erabiltzen da baldintzazko esaldiak egiteko, baina soilik baiezko esaldiak egiteko.

Aditz partizipioa + (e)Z GERO
*Ahal izane***eZ GERO**, *etorri***ko naiz**
 Dirua eduki**Z GERO**, *erosi***KO dut**

EZEAN

Egitura hau ere erabiltzen da baldintzazko esaldiak egiteko, baina soilik ezezko esaldiak egiteko.

Aditz partizipioa + EZEAN
Deitu **EZEAN**, ez naiz etorriko.
Dirua eduki **EZEAN**, ez dut erosi**KO**.

ZUBIRI Ilari eta Entzi, *Euskal gramatika osoa*. 2000, Didaktiker.

Oharrak:

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal red ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins or other markings on the paper.

BAKARKA

8. Zure gustuko denda

Idatzi paragrafo bat azaltzeko zein den zure dendarik gogokoena eta zergatik. Idatzi gutxienez 6-7 esaldi, honako galdera-gida eta egitura oinarri hartuta.

Galdera-gida:

1. Zein denda da? Non dago?
2. Zer saltzen dute bertan?
3. Zer gustatzen zaizu denda horri buruz?
4. Zelakoa da tratu pertsonala?
5. Zergatik da berezia zuretzat?
6. Konparatu beste denda batzuekin (online, handiak...)

Egitura gomendatua:

- **Sarrera:** dendaren izena eta kokapena.
- **Corputza:** produktuak, tratu pertsonala, berezitasunak...
- **Amaiera:** zergatik den zure gogokoena / konparaketa laburra.

✱ **ERABILI baldintza erreala: zer gertatuko da gustuko denda desagertuz gero?**

Adibidea:

Nire denda gogokoena Ereindajan da, nire herriko janari-denda. Bertan beti daude barazki freskoak, eta tokiko produktuak zein produktu ekologikoak saltzen dituzte. Tratua oso gertukoa da: dendariak betikoak dira eta aspaldi ezagutzen dugu elkar. Beste supermerkatu handi batzuetan, tratua hotzagoa da. Ereindajan denda txikia da, baina oso berezia niretzat; eta, desagertuz gero, bertan lortzen ditudan produktuak Interneten erosi beharko ditut; gainera, aurrez aurreko arreta galduko dut.

9. Ebaluazioa

BAKARKA

Paragrafoa idatzi ondoren, kide batek idatzitakoa hartu eta, taulako irizpideak kontuan hartuta, haren paragrafoa ebaluatuko duzu. Ondoren, kideari ahoz emango diozu taulan jasotakoaren berri.

Helburu bakoitza ebaluatzeko, hautatu BAI / ERDIZKA / EZ zutabeetako bat, eta azaldu arrazoiak, gero kideari azalpenak emateko.

HELBURUAK	BAI	ERDIZKA	EZ
Denda deskribatu du			
Zergatik gustatzen zaion esan du			
Tratuari buruz zerbait aipatu du			
Berezitasunen bat aipatu du			
Sekuentzian ikasitako lexikoa erabili du			
Baldintza erreala erabili du, behin gutxienez.			

Taulan jasotakoaren berri eman kideari.

ERANTZUNAK

2. Lexiko interesgarria ikasiko dugu

Bezeroa: diruaren edo beste zerbaiten truke ondasun, zerbitzu, produktu edo ideia bat jasotzen duena, eroslea.

Saltokia: salmentarako prestaturik dagoen tokia da, hala nola dendak...

Gizatasuna: humanitatea, giza izaera.

Eskola zaharrekoa: egiteko modu tradizionalak erabiltzen dituen.

Arreta: aditasuna, atentzioa.

Aztoratu: urduritu, kezkatu.

Mukuru: erabat, leporaino.

3. Hitz bakoitza dagokion tokian

Gaur egun, jende askok nahiago du **Internet** bidez erosi, baina badaude oraindik TIP TOP SHOES eta antzeko **saltokiak**; bertan, **bezeroa** zaintzen dute eta **arreta** handiz tratatzen dute. **Eskola zaharreko** saltzaileak gero eta gutxiago daude, eta ez ditugu behar bezala baloratzen. Izan ere, nahiago dugu azken modeloa jantzi, merkea izatea eta produktua etxeko ateraino ekartzea; gainera, saltoki handiak egoten dira **mukuru beteta**.

4. Zer kontatu digute irratsaioan?

1-c; 2-b; 3-b; 4-c; 5-a; 6-c; 7-b; 8-b.

6. Erreparatu hizkuntza-edukiei

1. Baldintza bat.
2. Erreala, bertan proposatzen diren egoerak gertatu egiten dira-eta.

7. Gramatika-detektibeak

- Zein bi zatitan banatzen da esaldia?
Baldintza eta ondorioa.
- Non jartzen da **ba-** edo **baldin ba-** partikula? Zer adierazten du?
BA- baldintzaren atalean aditz laguntzaileari lotuta, eta BALDIN laguntzailearen aurretik. Baldintza bat.
- Non azaltzen da **-go/-ko** aspektu-marka? Eta **-tzen**?
-go/-ko ondorioaren atalean, aditz nagusiari lotuta.
-t(z)en baldintzaren atalean, aditz nagusiari lotuta.
- Zer adierazten du **-z gero** partikulak? Eta **ezean** partikulak?
Baldintza erreala, baiezkoa. Baldintza erreala, ezezkoa.
- Nola egiten dira ezezko esaldiak?

Aditz nagusia -T(Z)EN + EZ BA-aditz laguntzailea

(EZ partikula aditz nagusiaren eta laguntzailearen artean jarriko dugu)

Edo EZEAN erabilita.

- Zer forma gramatikal dira parekoak baldintza erreala adierazteko?
-z gero eta ezean.

HIZTEGI LAGUNGARRIA

Dendarik antzinakoenetakoa. Dendarik zaharrenetakoa, aspaldikoa, urte asko dituen.

Hortxe dirau. "Iraun" aditz trinkoa, irauten du.

Saltoki. Saltzeko tokia, denda.

Nahiago dute bertara bildu. Nahiago dute bertara joan.

Eskola zaharrekoak dira. Gauzak egiteko aspaldiko moduak erabiltzen dituzte.

Aztoratu egiten da. Urduritu egiten da, ezinegona sentitzen du.

Bezero. Eroslea, zerbitzu-erabiltzailea.

Mukuru betea. Erabat betea, jendez gainezka.

TRANSKRIPZIOA

Aurkezpena. New Yorkeko munduak. Kirmen Uribe

Kirmen Uribe. Auzoko zapata-denda.

Auzoko dendarik antzinakoenetakoa da Tip Top Shoes zapata-denda. 1940an zabaldu zuten, 72. kalean, eta oraindik hortxe dirau. Antzinakoa izanagatik, ez da zaharra, eta ez dabil bezero faltan. Bete-betea egoten da beti: auzoko jendeak han erosteko ohitura handia du, hiriaren erdialdeko saltoki handiak edo Amazon bera ahaztu, eta nahiago dute bertara bildu. Beraien (Haien) sekretua oso sinplea da: arreta. Dendariak ez dira gazteak, bizitza oso bat daramate bertan lanean. Eskola zaharrekoak dira, eta halaxe esaten dute harro. Ezer baino lehen, oina neurtzen dizute, luze eta zabal, eta gero zure oinentzako egokiak diren zapatak ateratzen hasten dira. Oin estua izanez gero, marka jakin bat; oin zabalarekin, beste marka bat. Baliteke zu dendara joatea, modako modelo jakin bat gogoan, baina, zure oinari gaizki badatorkio, adio, ez erosteko esango dizu dendariak: "Oinak sufritu egingo du, eta, azkenean, okertu egingo zaizu pausoa. Zuk ikusi!". Bada beste detaile bat: esertzeko eskatzen dizute, eta haiek zure oina eskuetan hartu eta sartzen dute goxogoxo zapataren barruan. Bat baino gehiago aztoratu egiten da oina ikutzen (ukitzen) diotelako, baina beraien (haien) lanaren parte da hori. "Zaude lasai", esaten dute, "ez da ezer gertatzen, lehen beti egiten zen horrela". Eta bezero bakoitza eta haren oinak ezagutzen dituztelako dago beti mukuru betea auzoko zapata-denda zaharra. Internet eta kutxa ibiltarien garaian, gizatasuna.